

Sygn. akt II C 776/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2. Dnia 1 grudnia 2014 r.

Sąd Rejonowy dla W. M. w W. II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Robert Masznicz

Protokolant: Joanna Szczych

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2014 r. w W. na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Komendanta (...) w Ś.

przeciwko pozwanemu pod nazwą TUZ Towarzystwo (...) z siedzibą w W.

z udziałem interwenienta ubocznego pod firmą Zakłady (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości L.

o zapłatę 29 028 zł 67 gr

1. nakazuje pozwanemu aby zapłacił powodowi kwotę 29 028 zł 67 gr (dwadzieścia dziewięć tysięcy dwadzieścia osiem złotych sześćdziesiąt siedem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22 listopada 2013 r. do dnia zapłaty;
2. nakazuje pozwanemu aby zwrócił powodowi koszty procesu w kwocie 2 400 zł (dwa tysiące czterysta złotych);
3. nakazuje pozwanemu aby uiścił opłatę od pozwu w kwocie 1 452 zł (tysiąc czterysta pięćdziesiąt dwa złote) od której uiszczenia powód był zwolniony.

Sygn. akt II C 776/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 1 grudnia 2014 r.

Pozwem z dnia 20 stycznia 2014 roku (data wpływu) powód – Skarb Państwa, reprezentowany przez Komendanta (...) – wniósł o zasądzenie na jego rzecz od TUZ Towarzystwa (...) z siedzibą w W. (pozwany) kwoty 29.028,67 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22 listopada 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że wywodzi swoje roszczenie z gwarancji ubezpieczeniowej udzielonej przez pozwanego, jako gwaranta, w związku z umową sprzedaży zawartą między powodem a Zakładami (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. (k. 2 pozwu).

Zakładami (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. wstąpiły do procesu w charakterze interwenienta ubocznego, przeciwko czemu powód zgłosił opozycję, oddaloną przez Sąd w postanowieniu z dnia 27 października 2014 r. (k. 390).

W odpowiedzi na pozew, pozwany (w sprzeciwie z dnia 20 marca 2014 r. wniesionym od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym) oraz interwenient uboczny (w piśmie z dnia 15 lipca 2014 r.) wnosili o oddalenie powództwa w całości.

Pozwany podniósł zarzut niehonorowania treści gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania umowy przez powoda, a zarazem przysługujących powodowi uprawnień z tejże gwarancji (k. 117 sprzeciw). Natomiast interwenient uboczny twierdził, że nie ponosi odpowiedzialności za brak wykonania umowy zawartej między nim a powodem, który nie udowodnił, aby interwenient nie wywiązał się z zobowiązania i aby dostarczał do powoda produkty nie spełniające warunków jakościowych (k. 192-198 pismo z dnia 15 lipca 2014 r.)

Do zamknięcia rozprawy strony oraz interwenient uboczny podtrzymali dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 4 grudnia 2012 r. pozwany wystawił dla powoda dokument o nazwie „Gwarancja ubezpieczeniowa należytego wykonania umowy Nr (...)”. W dokumencie stwierdził w szczególności, że „na każde żądanie nieodwołalnie i bez stawiania warunków poza przewidzianymi w niniejszym dokumencie gwarantuje na rzecz K. (...) z siedzibą [...] ul. (...) zwanej Beneficjentem zapłatę do kwoty 29.028,67 złotych”. W dokumencie stwierdzono również, że „na podstawie niniejszej gwarancji Gwarant zapłaci na rzecz Beneficjenta kwotę roszczenia w terminie 14 (czternastu) dni od dnia otrzymania kompletnego pisemnego wezwania do zapłaty, w którym znajdzie się oświadczenie Beneficjenta, że Zobowiązany pomimo pisemnego wezwania do zapłaty skierowanego do niego, w którym określono rodzaj uchybień oraz sposób i termin ich usunięcia, nie wykonał tego zobowiązania.”

W dokumencie zapisano też, że gwarancja w wysokości do kwoty 29.028,67 miała obowiązywać w okresie od 10 grudnia 2012 r. do dnia 30 stycznia 2014 r.

(k. 24 gwarancja ubezpieczeniowa Nr 80/12- (...))

W dniu 17 grudnia 2012 r. powód zawarł z Zakładami (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. (poprzednia nazwa interwenienta ubocznego) umowę na dostarczanie mięsa czerwonego oraz wędlin z mięsa czerwonego do KPW Ś.. Wartość brutto umowy określono według wynagrodzenia Wykonawcy na 580.573,46 zł (§ 4 ust. 1 umowy).

W umowie ustalono w szczególności, że Wykonawca zapłaci powodowi karę umowną w wysokości 10% wartości brutto umowy w przypadku „odstąpienia przez Zamawiającego od umowy z powodu okoliczności, za które nie odpowiada Zamawiający” (§ 17 ust. 1 pkt 1 umowy). Przewidziano zaś, że powodowi służy prawo jednostronnego odstąpienia od umowy względnie rozwiązania jej ze skutkiem natychmiastowym i naliczenie od Wykonawcy zastrzeżonych kar umownych w szczególności, gdy „nieprzestrzeganie wymagań weterynaryjnych potwierdzone zostanie nakazem Wojskowego Inspektora Weterynaryjnego zaprzestania zaopatrywania” (§ 18 ust. 1 pkt 2 umowy) lub „w przypadku otrzymania przez Zamawiającego kopii decyzji wydanej przez właściwy organ urzędowej kontroli jakości o wstrzymaniu produkcji lub unieruchomieniu zakładu” (§ 18 ust. 1 pkt 3 umowy). Tytułem zabezpieczenia Wykonawca wniósł kwotę w wysokości 5% wartości brutto umowy, tj. 29.028,67 zł (§ 21 ust. 1 umowy).

(k. 14-22 umowa nr (...) z 17 grudnia 2012 r.)

Umowa realizowana była przez jej strony od dnia 1 stycznia 2013 r. W dniu 8 marca 2013 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Ś. nakazał wstrzymanie produkcji w Zakładach (...) Sp. z o.o. Tego samego dnia Wojskowy Inspektor Weterynaryjny w B. nakazał dowódcom jednostek wojskowych i instytucji wojskowych zaprzestania zaopatrywania się w tym zakładzie w produkty mięsne pochodzenia zwierzęcego. W dniu 10 kwietnia 2013 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Ś. zdecydował o zawieszeniu działania Zakładów (...) Sp. z o.o.

Z przyczyny tych decyzji, w dniu 24 kwietnia 2013 r. powód sporządził oświadczenie o odstąpieniu od umowy i zażądał zapłaty przez Wykonawcę kary umownej stosownie do postanowień zawartych w umowie. Oświadczenie woli powoda w tym przedmiocie dotarło do Wykonawcy w dniu 29 kwietnia 2013 r. W odpowiedzi na wezwanie, działający pod nową firmą (Zakłady (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością) Wykonawca wniósł o umorzenie nałożonej kary umownej, względnie na jej miarkowanie.

(k. 25-26 decyzja (...) Nr (...) z dnia 8 marca 2013r., k. 28-29 decyzja nr (...).2013 z 8 marca 2013r., k. 57-59 decyzja Nr (...) z 10 kwietnia 2013r., k. 72-74 oświadczenie z dnia 24 kwietnia 2013 r. o odstąpieniu od umowy wraz z wezwaniem do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru)

Poza zaliczeniem przez powoda na poczet kary umownej danego wcześniej zabezpieczenia (5% wartości brutto umowy), Wykonawca nie spełnił żądanego świadczenia ani w całości, ani w części.

(bezsporne)

Pismem z dnia 17 czerwca 2012 r. powód wezwał pozwanego – na podstawie pkt 4 gwarancji ubezpieczeniowej – do wypłaty na rzecz powoda kwoty 29.028,67 zł, tj. równowartości pozostałej do zapłaty części kary umownej (5% wartości brutto umowy). Ponawiane wezwania kierowane do pozwanego w tym przedmiocie okazały się bezskuteczne. Ostatnie z nich doręczono pozwanemu w dniu 7 listopada 2013 r.

(k. 103 wezwanie do zapłaty z dnia 17 czerwca 2013r. , k. 104 wezwanie do zapłaty z dnia 16 lipca 2013r. wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 106-107 pismo powoda z dnia 8 sierpnia 2013 r. wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 108 pismo pozwanego z dnia 23 sierpnia 2013r., k. 109 pismo powoda z dnia 10 września 2013r., z potwierdzeniem odbioru, k. 111–114 pismo powoda z dnia 4 listopada 2013r. wraz z potwierdzeniem odbioru.)

Pozwany nie spełnił żądanego świadczenia ani w całości, ani w części.

(bezsporne)

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie odpowiednio art. 244 i 245 K.p.c. w oparciu o złożone do akt przez strony i powołane dokumenty. Przedstawiony stan faktyczny, który jest podstawą faktyczną rozstrzygnięcia, był w istocie bezsporny. Pozwany i interwenient wnosili o poczynienie dalej idących ustaleń w kierunku stwierdzenia, że decyzje właściwych organów administracji weterynaryjno-sanitarnej były bezzasadne i że Zakłady (...) sp. z o.o. nie są odpowiedzialne za wstrzymanie odpowiednich dostaw. Sąd oddalił wnioski dowodowe w tym kierunku (k. 406), gdyż ustalenie ewentualnej niezasadności decyzji właściwych organów władzy oraz nieodpowiedzialności Zakładów (...) za wstrzymanie dostaw i produkcji, są obojętne dla rozstrzygnięcia sprawy w rozumieniu art. 227 K.p.c., co wyjaśniono w dalszej części uzasadnienia.

Sąd zważył co następuje.

Powództwo podlega uwzględnieniu w całości, gdyż powód odstąpił od umowy z przyczyny, którą przewidziano w umowie zarówno jako przesłankę skorzystania z prawa jednostronnego odstąpienia od umowy, jak również jako przesłankę żądania spełnienia kary umownej, za którą w takim wypadku odpowiadają zarówno Zakłady (...) sp. z o.o. (wykonawca umowy – interwenient uboczny), jak i pozwany (gwarant).

Zarzuty pozwanego oraz interwenienta ubocznego przeciwko żądaniu pozwu są chybione. Odwołują się do wybranych poglądów nauki prawa cywilnego oraz uzasadnień wybranych orzeczeń sądowych w innych procesach, a abstrahują od stanu faktycznego sprawy. Treść umowy między powodem a interwenientem ubocznym wcale nie zakładała, że powód może odstąpić od umowy jedynie w przypadkach, gdy dostawy mięsa zostaną wstrzymane z przyczyn za które odpowiedzialność ponoszą właściwe zakłady mięsne. Przeciwnie, przewidziane w § 18 ust. 1 pkt 2 i 3 umowy przesłanki odstąpienia od umowy są niezależne o winy tych zakładów lub jej braku, gdyż określono je jako obiektywne stany faktyczne, tj. wydanie odpowiedniego nakazu przez organ administracji wojskowej lub otrzymanie kopii odpowiedniej decyzji administracji cywilnej. Okoliczność, czy właściwe zakłady mięsne przyczyniły się do wydania takich decyzji i czy było to przyczynienia się zawinione, jest w takim razie bez znaczenia według umowy stron. Wina lub brak winy właściwych zakładów mięsnych nie ma żadnego znaczenia dla określenia prawa powoda do realizacji roszczenia kary umownej. W § 17 ust. 1 pkt 1 umowy stwierdzono, że kara umowna przysługuje powodowi w każdym przypadku odstąpienia od umowy z przyczyny, za które powód nie ponowi odpowiedzialności. Owo zastrzeżenie nie wymaga natomiast, aby warunkiem żądania kary umownej była możliwość przypisania odpowiedzialności za odstąpienie od

umowy właściwym zakładom mięsnym. Oczywiście, takie postanowienia umowne, rozszerzające odpowiedzialność odszkodowawczą właściwych zakładów mięsnych w kierunku odpowiedzialności na zasadzie ryzyka, są mniej korzystne od zastrzeżeń, które odgraniczałyby taką odpowiedzialność do zachowania zawinionego. Jeżeli jednak w umowie przedsiębiorca przyjął na siebie taką odpowiedzialność i zaciągnął zobowiązanie na takich warunkach, powinien wykonać własne zobowiązanie z tego tytułu zgodnie z art. 353 § 1 w zw. z art. 483 i 484 K.c.

Odstąpienie powoda od umowy z właściwymi zakładami mięsnymi nastąpiło oczywiście w warunkach przewidzianych w § 18 ust. 1 pkt 2 i 3 umowy. I oczywiście nie powód jest odpowiedzialny za zaistnienie tych przesłanek, co uprawnia powoda do roszczenia z tytułu kary umownej zgodnie § 17 ust. 1 pkt 1 umowy.

Pozwany udzielił gwarancji ubezpieczeniowej, zabezpieczającej roszczenia powoda w stosunku do zobowiązanych zakładów mięsnych, powstałe z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania przez zobowiązanego przedmiotu umowy „zgodnie z jej treścią” (k. 24). Skoro gwarant zaakceptował warunki przywołanej umowy, nie może względem powoda podnosić zarzutów opartych na niezrealizowaniu jakichś innych, tj. niezgodzonych w umowie, przesłanek kary umownej. W szczególności nie może powoływać się na brak winy odpowiednich zakładów mięsnych w zakresie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, skoro same strony nie uzależniły kary umownej od wykazania takiej winy. Na tej samej zasadzie nie może zarzucać, że decyzje właściwych organów władzy sanitarno-weterynaryjnej były nieusprawiedliwione lub nieprawomocne, skoro jako podstawę odstąpienia od umowy i żądania kary umownej wskazano sam fakt wydania takich decyzji, a nie ich zasadność lub prawomocność. Zgodnie z pkt 2 dokumentu gwarancyjnego gwarant (pозwany) powinien zatem na każde żądanie nieodwołalnie i bez stawiania warunków (poza przewidzianymi w dokumencie gwarancji, tj. poza warunkami materialnymi, wynikającymi z gwarantowanej umowy, zgodnie z punktem 3 dokumentu, a także warunkami formalnymi, przewidzianymi w punkcie 4 dokumentu), spełnić odpowiednie świadczenie, tj. zapłacić żadaną część kary umownej w kwocie 29.028,67 zł w terminie 14 dni od dnia otrzymania kompletnego pisemnego wezwania do zapłaty wraz z kopią wezwania skierowanego zobowiązanego.

Udzielanie gwarancji ubezpieczeniowych w zakresie umowy sprzedaży wiąże się z wystawieniem odpowiedniego dokumentu stosownie do art. 577 K.c. Przepis ten i przepisy związkowe postawiają gwarantowi swobodę w określeniu zakresu i warunków udzielenia gwarancji oraz odpowiedzialności gwaranta z tego tytułu. Gwarant skorzystał z takiej swobody i udzielił gwarancji o ustalonej i wyjaśnionej treści w ramach własnej działalności ubezpieczeniowej odpowiednio do art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 950 z późn. zm.). Treść umowy między gwarantem a właściwymi zakładami mięsnymi jest w tym wypadku nieistotna, gdyż zakres gwarancji i zasady odpowiedzialności gwaranta określa jedynie odpowiedni dokument, dany powodowi.

W tym stanie pozwany, jako gwarant, jest zobowiązany do zapłacenia powodowi kwoty 29.028,67 zł do dnia 21 listopada 2013 r., tj. w terminie 14 dni od dnia 7 listopada 2012 r. (data otrzymania kompletnego pisemnego wezwania do zapłaty). Pozwany nie wykonał świadczenia, w związku z czym zgodnie z art. 481 § 1 i 2 K.c. zasadne było żądanie powoda od nakazanie zapłaty również odsetek ustawowych od dnia 22 listopada 2013 r. Sąd orzekł o tym w sentencji wyroku w punkcie 1.

O kosztach procesu, mając na względzie jego wynik, Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 w zw. z art. 108 § 1 K.p.c. Należny powodowi zwrot kosztów procesu stanowi stawka wynagrodzenia radcy prawnego (2.400 zł) określona na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490). Sąd orzekł o tym w sentencji wyroku w punkcie 2.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1025 z późn. zm.) pozwany ma obowiązek uiszczenia na rachunek tutejszego Sądu kwoty 1.452 zł, co stanowi opłatę od pozwu, której powód (jako Skarb Państwa) nie miał obowiązku uiścić. Sąd orzekł o tym w sentencji wyroku w punkcie 3.

Z tych wszystkich przyczyn rozstrzygnięto, jak w sentencji.